

Sygn. akt III AUa 818/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Iwona Łuka-Kliszcz
Protokolant:	st.sekr.sądowy Monika Ziarko

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **R. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy R. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 15 marca 2012 r. sygn. akt VII U 1810/11

o d d a l a a p e l a c j ę .

Sygn. akt III AUa 818/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 marca 2012 roku Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił odwołanie R. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 13 lipca 2011 roku, którą odmówiono mu prawa do emerytury.

Sąd I instancji ustalił, że wnioskodawca, urodzony (...), legitymuje się łącznym stażem pracy w wymiarze 34 lat, 8 miesięcy i 2 dni, w tym 30 lat, 7 miesięcy i 7 dni okresów składkowych oraz 4 lata i 25 dni okresów nieskładkowych. Udowodnił również 19 lat, 4 miesiące i 7 dni pracy nauczycielskiej, a ponadto rozwiązał umowę o pracę.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Przytaczając treść art. 88 ust. 1 i ust. 2a ustawy z dnia z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U. z 2006 roku, nr 97, poz. 674) oraz art. 32 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dodany z dniem 1 lipca 2004 roku) uznał, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej. Wykazany przez niego staż pracy nauczycielskiej

przypadający w okresie od 1 września 1978 roku do 11 kwietnia 2007 roku wyniósł 19 lat, 4 miesiące i 7 dni. Przed dniem 1 lipca 2004 roku, tj. przed wejściem w życie art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie zostały spełnione wszystkie warunki prowadzące do nabycia przez niego wcześniejszej emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy - Karta Nauczyciela, w związku z czym okres przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia od 18 sierpnia 1999 roku do 18 lutego 2000 roku nie podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnym charakterze. Na poparcie tego stanowiska Sąd I instancji powołał pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 22 lutego 2008 roku (sygn. I UK 228/07) oraz z dnia 17 września 2007 roku (sygn. II UK 51/07). Odnosząc się natomiast do okresu odbywania przez wnioskodawcę wojskowego przeszkolenia studentów, o którym mowa w § 4 uchwały nr 135 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 roku w sprawie szczególnych uprawnień osób objętych szkoleniem wojskowym studentów (Monitor Polski nr 22 poz. 128), przypadającego od 4 lipca 1977 roku do 30 czerwca 1978 roku, Sąd Okręgowy wskazując na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2005 roku (sygn. akt II UK 122/04) stwierdził, że okres ten nie podlega wliczeniu do okresu pracy w szczególnym charakterze nauczyciela, gdyż powyższa uchwała utraciła moc w dniu 1 września 1979 roku, a organ rentowy wydaje decyzję biorąc pod uwagę stan prawny istniejący w dniu jej wydania i dlatego zastosował obowiązujący w tym czasie art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nakazujący uwzględnianie okresu przeszkolenia wojskowego po studiach jedynie w ogólnym stażu emerytalnym jako okres składkowy, ale nie jako okres pracy w szczególnym charakterze nauczyciela. Co się natomiast tyczy wykonywanych przez wnioskodawcę obowiązków instruktora W-F, to nie został wykazany stosownymi dowodami wymiar czasu pracy konieczny do zaliczenia tego okresu jako pracy nauczycielskiej świadczonej co najmniej w połowie obowiązującego wymiaru zajęć.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że złożone przez wnioskodawcę odwołanie jest nieuzasadnione w świetle przytoczonych wyżej przepisów i podlega oddaleniu na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelacja#

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie wnioskodawcy emerytury oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że Sąd Okręgowy błędnie nie zaliczył do dwudziestoletniego okresu wykonywania przez niego pracy w szczególnym charakterze nauczyciela okresu pełnienia czynnej służby wojskowej w Wyższej Szkole (...) od dnia 4 lipca 1977 roku do 30 czerwca 1978 roku oraz okresu przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia od dnia 18 sierpnia 1999 roku do 18 lutego 2000 roku. Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku judykaty Sądu Najwyższego nie zapadły w identycznym stanie faktycznym i prawnym i nie uwzględniają specyfiki niniejszej sprawy. Apelujący powołał się na treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 roku (sygn. akt: II UK 219/04), z którego wynika, że do okresu pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, wlicza się okresy niezdolności do pracy z powodu choroby i macierzyństwa oraz okresy urlopu udzielanego dla poratowania zdrowia sprzed 1 lipca 2004 roku, to jest sprzed dnia wejścia w życie art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W oparciu o powyższe orzeczenie skarżący stwierdził, że urlop dla poratowania zdrowia przypadający przed dniem 1 lipca 2004 roku powinien zostać mu zaliczony do okresu wykonywania pracy nauczycielskiej. Odnośnie do okresu służby w Wyższej Szkole (...) wnioskodawca podniósł, iż wprawdzie uchwała Rady Ministrów nr 135 z dnia 31 maja 1974 roku utraciła moc 1 września 1979 roku, niemniej jednak pełnił on służbę przed tą datą, a zatem w chwili obowiązywania uchwały, co sprawia, że nabył uprawnienie do zaliczenia tego okresu. Późniejsza zmiana regulacji prawnych nie ma zdaniem skarżącego znaczenia.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje.

Apelacja wnioskodawcy nie jest zasadna.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie dotyczył prawa wnioskodawcy do emerytury nauczycielskiej i sprowadzał się do wyjaśnienia kwestii, czy okres urlopu dla poratowania zdrowia, z którego wnioskodawca korzystał od 18 sierpnia 1999 roku do 18 lutego 2000 roku oraz okres odbywania wojskowego przeszkolenia studentów od 4 lipca 1977 roku

do 30 czerwca 1978 roku podlegają uwzględnieniu do okresu pracy wykonywanej w szczególnym charakterze (pracy nauczycielskiej).

Sąd Apelacyjny w całości podziela poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, które w zasadzie nie były sporne, a także przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumentację prawną. Nie ma racji skarżący formułując w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego. Sąd Okręgowy zastosował właściwe przepisy prawne, odpowiednie do zgłoszonego przez wnioskodawcę roszczenia i przedmiotu rozstrzygnięcia, oraz dokonał prawidłowej interpretacji powołanych unormowań. W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości fakt, iż uprawnienia emerytalne wnioskodawcy podlegają ocenie w kontekście regulacji zamieszczonej w art. 88 ust.1 i ust.2 a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U. z 2006 roku, nr 97, poz. 674 ze zm.), która uzależnia nabycie prawa do emerytury nauczycielskiej między innymi od wymogu posiadania 20 – letniego okresu pracy w szczególnym charakterze, do której na podstawie art. 86 ww. ustawy zaliczana jest praca nauczycielska. Ze zgromadzonego w rozpatrywanej sprawie materiału dowodowego wynika, iż wnioskodawca nie legitymuje się 20 – letnim okresem pracy nauczycielskiej, gdyż wykazał okres zatrudnienia w tym charakterze w wymiarze 19 lat, 4 miesięcy i 7 dni, co nie jest wystarczające do nabycia prawa do emerytury na podstawie ww. regulacji. Trafnie Sąd Okręgowy przyjął, że do okresu pracy w szczególnym charakterze nie może zostać zaliczony okres odbywanego przez wnioskodawcę przeszkolenia wojskowego od 4 lipca 1977 roku do 30 czerwca 1978 roku. Przewidująca tego rodzaju uprawnienie uchwała nr 135 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 roku w sprawie szczególnych uprawnień osób objętych szkoleniem wojskowym studentów (M. P. Nr 22, poz. 128) utraciła moc prawną w dniu 1 września 1979 roku i w chwili obecnej nie może zostać uwzględniona przy ustalaniu stażu pracy nauczycielskiej. Zagadnienie związane z wliczaniem do okresu pracy nauczycielskiej okresu odbywania wojskowego przeszkolenia studentów było zresztą przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 13 stycznia 2005 roku (II UK 122/04) przyjął, że okres odbywania wojskowego przeszkolenia studentów zgodnie z § 4 uchwały nr 135 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 roku w sprawie szczególnych uprawnień osób objętych szkoleniem wojskowym studentów nie podlega wliczeniu do okresu pracy w szczególnym charakterze nauczyciela, warunkującego uprawnienie do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela. Podstawy do zastosowania unormowań ww. uchwały nie stanowi również akcentowana w apelacji zasada ochrony praw nabytych. W okresie odbywania przeszkolenia wojskowego studentów oraz obowiązywania uchwały wnioskodawca nie nabył uprawnień emerytalnych, gdyż nie spełniał warunków nabycia prawa do emerytury, choćby z racji młodego wieku i niewielkiego stażu ubezpieczeniowego. Ponadto w tym czasie nie obowiązywały jeszcze przepisy ustawy - Karta Nauczyciela, uchwalonej w dniu 26 stycznia 1982 roku, w oparciu o które wnioskodawca domaga się przyznania emerytury. W takiej sytuacji nie może być mowy o nabyciu jakichkolwiek uprawnień prowadzących do przyznania emerytury nauczycielskiej. Zasadę ochrony praw nabytych można rozważać jedynie w takiej sytuacji, gdy ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do świadczenia emerytalno - rentowego przed zmianą regulacji prawnych i jedynie wnioski o przyznanie świadczenia składa po dokonanej nowelizacji. W rozpatrywanej sprawie nie mamy do czynienia z tego rodzaju sytuacją.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego analogicznie należy ocenić wpływ zmiany ustawodawczej dotyczącej art. 32 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dokonanej z dniem 1 lipca 2004 roku) na możliwość uwzględnienia okresu przebywania przez wnioskodawcę na urlopie dla poratowania zdrowia przy ustalaniu okresu pracy nauczycielskiej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd - na co słusznie zwracał uwagę Sąd I instancji – iż okres przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nie podlega zaliczeniu do 20 - letniego okresu wykonywania pracy w szczególnym charakterze, chyba że warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej zostały spełnione przed dniem 1 lipca 2004 roku tj. przed dniem wejścia w życie przepisu art.32 ust.1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych . Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie nie tylko w przytoczonych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku orzeczeniach Sądu Najwyższego, ale także w nowszym orzecznictwie, z którego przykładowo można wskazać na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 roku (I UK 250/09, LEX nr 585726) oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 roku (I UK 82/11, LEX nr 1102995). Odmienne poglądy Sądu Najwyższego zaprezentowany w wyroku z dnia 5 maja 2005 roku (II UK 219/04), na który skarżący powołuje się w apelacji, ma charakter odosobniony. Zasadnie zatem Sąd Okręgowy przyjął, że skoro wnioskodawca przed dniem 1 lipca 2004 roku

nie spełnił wszystkich warunków wymaganych do nabycia świadczenia emerytalnego, określonych w art.88 ust.1 i ust.2 a ustawy - Karta Nauczyciela, a zatem nie nabył prawa do emerytury nauczycielskiej, to przy ustalaniu okresu wykonywania przez niego pracy w szczególnym charakterze zastosowanie znajdzie obowiązujący od ww. daty przepis art.32 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wyłączający możliwość zaliczenia okresu urlopu dla poratowania zdrowia do okresu pracy nauczycielskiej. Przy ustalaniu uprawnień emerytalnych organ rentowy uwzględnia co do zasady stan prawny obowiązujący w dacie złożenia wniosku o emeryturę, co ma na uwadze również sąd rozpoznający odwołanie od decyzji, gdyż kontroluje jej prawidłowość według stanu z daty jej wydania. Nieobowiązujące w tym czasie regulacje prawne podlegają uwzględnieniu tylko wówczas, gdy na ich podstawie doszło do nabycia uprawnień do konkretnego świadczenia emerytalno – rentowego. W niniejszej sprawie wnioskodawca nie może powoływać się na zasadę ochrony praw nabytych, gdyż takowych nie nabył, ani pod rządem ww. uchwały nr 135 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 roku w sprawie szczególnych uprawnień osób objętych szkoleniem wojskowym studentów, ani przed wejściem w życie art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 roku nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Zaskarżony wyrok jest prawidłowy. Sąd Okręgowy wydając rozstrzygnięcie nie naruszył wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego.

Z powyższych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.